

Reflexions sobre el model de llengua dels mitjans de comunicació oral (MCO) i el paper que convindria que hi jugués la SFIEC

Tot seguit presentaré unes reflexions que redacto a títol individual, però que recullen anys de converses amb l'equip del LATEL i els col·laboradors dels projectes SOLC i reSOLC, especialment Ester Pedreño. A més de proposar una manera d'enfocar el tema a partir d'ara, també hi recolliré altres aportacions que poden ser útils.

Perspectiva històrica de l'establiment d'un estàndard oral

Començo amb un xic d'història que qualsevol lector d'aquest escrit coneixerà però que em cal contextualitzar. Ràdio 4 de RNE neix durant la dictadura i el seu model de llengua, com el de les engrunes de RTVE2, no provoquen cap mena de debat: Capri és un clàssic sense importar barbarismes o accents. En canvi, els 80s veuen la irrupció dels mitjans de la Generalitat del Nord, de molts mitjans municipals o socials i d'alguns altres i no triguem gens a suscitar-se diverses controvèrsies (vehiculades principalment a través de Cartes al director o trucades dels oients als mitjans) sobre la qualitat/les qualitats i sobre el pivotatge geogràfic del tipus de llengua emprat en aquests mitjans; en cap moment estic referint-me, de moment, a les tensions sobre el model aparegudes al País Valencià i a les Illes.

Parlo de *controvèrsies* per diferenciar-ho dels *debats* que hi hagué entre professionals, no solament sobre els aspectes apuntats: pels mateixos anys tenim severament qüestionada l'autoritat lingüística, els seus criteris i procediments de treball, especialment des dels promotors del català dit *light*; estic convençut que aquest debat també va tenir la seva influència en l'evolució de les posicions sobre el model de llengua dels MCO, entre d'altres motius perquè s'hi varen aportar arguments vàlids des de les diferents posicions.

Tornant a les controvèrsies, en vàrem tenir sobre el centralisme de Barcelona o l'hegemonisme del català *oriental central*¹, sobre la inadequació d'una llengua encarcarada vs interferida (mostra emblemàtica: el *pendó* dedicat a la Sue Ellen de Dallas), sobre la necessària incorporació dels neoparlants com a oients (que justificaria triar sempre l'opció més *light* o *lite*, encara que es tractés d'una interferència rebutjada per la normativa) o sobre el rol pedagògic que els mitjans de comunicació haurien de tenir per promoure una millora del coneixement del català entre l'audiència que entrava en contradicció, segons alguns sectors, amb el rol d'extensió social de l'ús del català que no es podria aconseguir si el model de llengua dels MCO s'allunyava (per descontaminació) de la koiné demogràficament preponderant que més tard alguns autors han denominat *catanyol*.

---

1 Sobre *oriental central* vs *occidental central*, vegeu De Yzaguirre i Maura, Lluís; Pedreño Puertas, Ester (2014). "Onomastics, flexible standards and spoken-mass media". Dins Tort i Donada, Joan; Montagut i Montagut, Montserrat (ed.) *Els noms en la vida quotidiana: actes del XXIV Congrés Internacional d'ICOS sobre Ciències Onomàstiques = Names in daily life: proceedings of the XXIV ICOS International Congress of Onomastic Sciences*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General de Política Lingüística. pàg. 2508-2518. ISBN 978-84-393-9162-3, preferentment en [l'original](#) en català.

Sense tant de ressò públic, una altra circumstància va aportar tensió al procés de fixació d'un model de llengua per als MCO, que és el grau d'exigència que aquest model pogués representar per als professionals, circumstància que es conceptualitzava en una reflexió sobre el grau de preparació dels professionals: quina formació es donava a les facultats de Periodisme, a l'Institut del Teatre, qui estava capacitada per al doblatge, qui per a fer de locutor. De fet, el problema ha estat més aviat si el model estava preparat per als professionals que l'han vehiculat... (recordeu la cacera de bruixes contra Joan Martí i Castell²) Per tancar la perspectiva històrica dels 80s, deixo constància (pel fet d'haver-hi estat implicat) que es va fer feina somorta (no visible per als implicats en les controvèrsies públiques) des de la Comissió per a l'Estàndard Oral que una colla de professors universitaris vàrem impulsar i des de l'Escola de Doblatge promoguda per TV3 i la patronal del sector.

El 1990, la SF presenta la seva "Proposta per a un Estàndard Oral" (PEOSFIEC), on deia que "apareix del tot necessari l'establiment d'un model supradialectal de llengua oral o varietat estàndard". Vull destacar que es parla d'un model. Un.

Es tracta d'una "proposta" que ens instal·la en una certa provisionalitat, que deixà marge d'interpretació (vg en quins casos és exigible el manteniment de la *ela geminada*) i que resultà abstrusa per als professionals de la llengua oral sense formació filològica (per a poder interpretar, vg, quins mots són cultismes), sobretot per la necessitat de dilucidar en cada cas quin valor s'aplica de cadascuna de les variables "àmbit", "formalitat" i "propietat". Doncs, només han intentat aplicar-la alguns dels professionals que als MCO denominen *lingüistes* i que jo designaré amb l'acrònim FACTA (formadors, assessors, correctors, traductors i ajustadors) per ressaltar el fet que també s'hi inclouen professionals del doblatge. Implícitament he apuntat al fet que és una proposta centrada en els mitjans de comunicació, que no es planteja altres usos de l'estàndard (docència, política, vida associativa...). També cal apuntar que va rebre l'aval del Parlament de Catalunya, que n'establí l'obligatorietat per als mitjans sostinguts amb fons públics (també els subvencionats).

Quasi 25 anys de recorregut ens deixen constatacions a tenir en compte:

- les controvèrsies socials no han deixat d'existir però tenen molta menys virulència
- el primer quadern de la PEOSFIEC (Fonologia) va anar seguit del de Morfologia però el del Lèxic no ha assolit el consens necessari dins la SF;
- entre els FACTA i els acadèmics (lingüistes -ara sí- i comunicadors audiovisuals) s'han fet moltes provatures de crear canals de debat que no han acabat de quallar (com la [Xarxa d'Anàlisi de la Llengua Oral Catalana](#));
- hi ha hagut mitjans que simplement han ignorat la PEOSFIEC, en general per la manca de FACTA; en algun cas aquesta mancança s'ha intentat pal·liar cooperativament (la UDAL de la XAL: Xarxa Audiovisual Local), o han fet equilibris (la CCMA i el seu [ésadir](#));
- en algun territori s'ha erigit autoritats alternatives;
- els professionals d'alguna variant s'han sentit especialment maltractats per algunes de les disposicions i les han ignorat sistemàticament (àmbit baleàric: neutra tònica, africacions del grup s+s interior o sintàctic...);

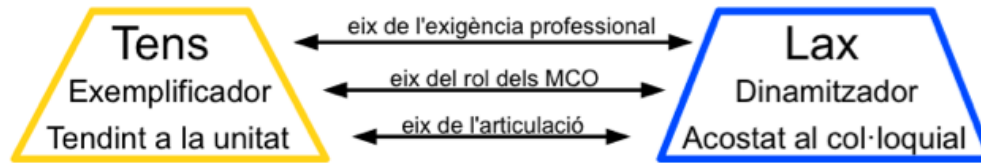
2 de Yzaguirre i Maura, Lluís (2016). "[Les geminacions a l'estàndard oral](#)". Dins Pradilla, Miquel Àngel (ed.) *Miscel·lània d'homenatge a Joan Martí i Castell* 1. Tarragona: Publicacions URV. pàg. 345-351. ISBN 978-84-8424-425-7

- el polimorfisme introduït al quadern de Morfologia, sobretot els al·lomorfos verbals, s'ha interpretat com una carta blanca per traslladar tota aquesta variabilitat a l'estàndard escrit, amb un assentiment tàcit de la SFIEC.
- anàlisis assistemàtiques apunten que, fins i tot en els contextos més formals del MCO, cohabitaven en una mateixa frase solucions laxes (admissibles, informals o/i d'àmbit restringit) amb d'altres més tenses (pròpies, formals i d'àmbit general), de vegades en un mateix mot (vg il·lusió dit [illuzjó] o [iluzió]) o solucions admissibles amb d'altres de no recomanables (la gradació abstracte > astracte > astratte en baleàric deixa fora la tercera variant, viva, i admet la intermèdia, que els FACTA troben incongruent).

Tot i que la controvèrsia social s'ha atenuat, segueixen oberts tres fils de debat entre els professionals (i també pel públic en general) que condicionen la concepció de com han de ser els MCO, quin paper hi ha de jugar la llengua i quin rol han de jugar per a la llengua:

- eix de l'**articulació**: sobre el grau de complexitat que el model ha de tenir en funció del seu polimorfisme de base geogràfica o, contràriament, si ha de ser molt compacte en base a un dialecte demogràficament hegemònic, model polaritzat per la inclusió dels particularismes més identificadors d'aquest dialecte hegemònic. Aquest eix de debat es dóna a escala nacional però també s'ha reproduït al País Valencià i a les Illes quan les televisions respectives han estat gestionades pels que renequen de la llengua.
- eix del **rol**: s'hi ha debatut sobre el rol que els MCO han de jugar en benefici de la llengua; rol *exemplificador* per als que pretenen que difongui un model de llengua regenerat, genuí, més correcte que el de la mitjana de la població, fent d'eina de disseminació i de millora de coneixement de la pròpia llengua vs rol *dinamitzador* per als que creuen que els MCO han de servir per promoure l'ús social de la llengua i no se'n sortiran si la gent no s'hi identifica en la mesura en què no hi veu reflectida la seva manera de parlar
- eix de l'**exigència**: entre els que hem reflexionat sobre els models de llengua del MCO un criteri de molt de pes és el grau de dificultat que cada solució pugui representar per als professionals de la locució (principalment locutors i actors); ja la PEOSFIEC incloïa variables que s'acaben projectant en una gradació *tens vs lax* com són la de *propri vs admissible* o la de *informal vs (molt) formal*. Que una paraula ofereixi dues variants, una de més tensa i l'altra més laxa, pot influir almenys de dues maneres: si al locutor se li imposa que realitzi la variant més tensa pot alternar-la involuntàriament amb la més laxa, incorrent en allò que la PEOSFIEC denomina *promiscuïtat*; si se li demana a un actor, pot trobar la proposta coriàcia i perdre naturalitat o, en el cas del doblatge, pot dificultar-li "embocar" com cal. Evidentment l'eix de l'exigència marca una gradació dins de l'estàndard i no s'hi inclouen alternances com ara *platja/platxa* (encara que indubtablement a un barceloní mitjà dir *platja* li requereix un esforç) sinó aquelles que la PEOSFIEC admet, com manteniment o reducció de certes eles geminades o la diftongació optativa en mots com *ciència*.

Qualsevol actualització al model que es vulgui proposar des d'ara no podrà evitar ser escrutada sota els paràmetres estructurats en aquests tres eixos. El gràfic següent ens els mostra en paral·lel, agrupant els extrems que tendeixen a associar-se:

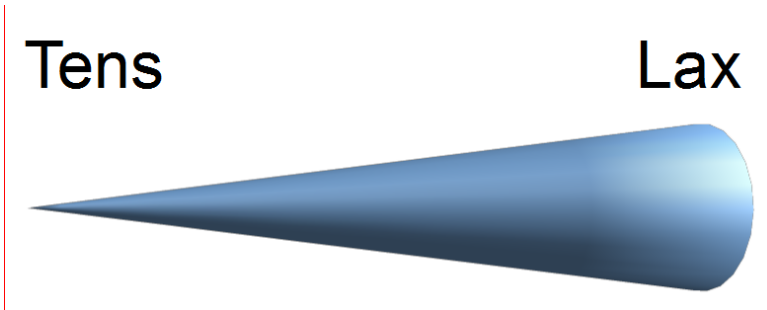

O sigui, que opino que un model que tendeixi a la unitat i que pretengui vehicular una llengua més acurada i genuïna que la de la majoria dels parlants exigeix més tensió als professionals que no pas un model que pretengui reflectir la llengua real d'una majoria dels parlants i obtenir-ne l'adhesió. Però aquest paral·lelisme dels tres eixos no deixa de ser una simplificació. Per als professionals, per exemple, l'eix de l'articulació se sobreposa principalment amb el de l'exigència: "*trobo molt més fàcil de pronunciar la solució que forma part del meu idiolecte, del col·loquial del meu carrer, que no pas la que se n'allunya*"; però també trobem situacions antagòniques, quan el locutor ens rebutja la pronúncia "semmana" dient que "sedmana" és més fàcil de pronunciar (com m'ha passat fent cursos de dicció amb actors de doblatge). Aquesta percepció és contrària al que es pot constatar confrontant la coarticulació de "dm" amb la de "mm", però s'explica pel prejudici de considerar superior aquella llengua o variant que tingui menys distància entre grafia i fonècia, prejudici que els catalans hem interioritzat per la propaganda (falsa per al 90% dels parlants) dels hegemònics castellans, prejudici que motiva els locutors a adoptar pronúncies llibresques.

Encara caldria afegir que en els cenacles professionals sovint els creadors es queixen que l'eix de l'articulació tingui bàsicament una projecció geogràfica i no de registres socials o generacionals, és a dir que a l'hora de crear productes audiovisuals els manquen recursos sociolectals o cronolèctals.

El que ens ha de permetre integrar els tres eixos i les seves polaritats és l'assumpció que potser ens calen múltiples models i que no tots han de supeditar-se a la SFIEC. Per exemple, en tot allò que concerneix la ficció, en el cas del doblatge i encara més en el de la creació audiovisual, el model de llengua de cadascun dels personatges respon sovint a requisits argumentals, a les limitacions dels actors, al criteri del director... Que una determinada solució sigui més exigent per al locutor tindrà més o menys importància segons si tracta d'un producte en viu o "enllaunat".

El polimorfisme de la PEOSFIEC del 90 feia possibles vuit solucions del mateix mot a cada dialecte, a base de combinar *general vs restringit*, *propri vs admissible* i *formal vs informal* (tot i que el quadern de Morfologia introduïa el grau "*molt formal*" que ens faria pujar a 12 solucions per variant geogràfica). En desenvolupar la plataforma reSOLC-mitjansCAT ens va quedar clar que poques vegades dins la mateixa variant hi havia més de dues solucions, la tensa i la laxa; i que, si n'hi havia més, se suscaven conflictes de congruència com el que apuntava abans amb **il·lusió** com a exemple. Avui ens plantegem que més que veure cadascun dels eixos estructurals com una dicotomia lineal caldria veure'ls com un con, amb el vèrtex uniforme a la banda tensa i la base amb múltiples solucions a la banda laxa:

Canvis que proposem respecte a la PEOSFIEC90

Com ja hem apuntat anteriorment (quan es va presentar la plataforma reSOLC-mitjansCAT a la SFIEC), una reformulació de la Proposta hauria d'assumir els canvis tecnològics i polítics des de finals dels 80:

- a. la distinció entre àmbit general i àmbit restringit deixa de tenir sentit en el moment que Ràdio Arrels o qualsevol programa de la Xarxa de Televisions Locals poden ser accedits a través de la Internet. Passa una cosa semblant amb els horaris infantils: qualsevol pot veure a qualsevol hora del dia les Catalines poloneses simulant un orgasme amb una urna independentista.
- b. l'estructuració amb criteris com "propi/admissible/no recomanable" combinat amb "formal/informal" se'ls fa feixuga als professionals. Serien més operatius uns criteris orientats a l'objecte audiovisual: noticiari, entrevista, film... amb dos paràmetres:
  - i. si el producte és en viu o permet l'edició i correcció abans d'emetre'l
  - ii. si allò que s'hi diu és llegit o espontani

Aquests paràmetres es combinarien bàsicament, en tres arquetips de productes

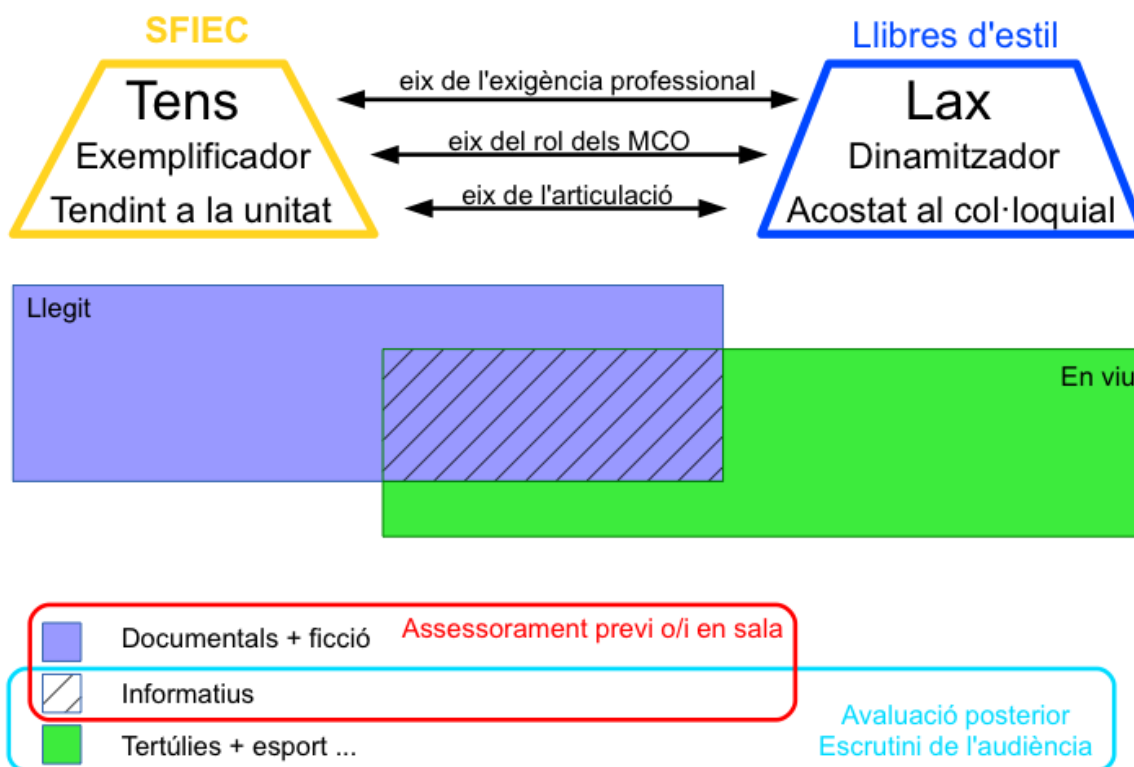
- A. documental, llegit i editable
- B. noticiari, llegit i en viu
- C. tertúlia, espontani i en viu

A més, la indisciplina dels FACTA (de vegades, escrita i argumentada, com a l'ésaDir) ha fet ineficaç l'autoritat de la SFIEC, situació amplificada per l'aparició de models televisius divergents en els territoris valencià i balear, com a conseqüència de les polítiques agressives del PP contra el català. En la mesura que la SFIEC no té instruments per incidir ni en les pautes polítiques d'alguns dels nostres territoris ni en els criteris empresarials dels MCO, semblaria realista que la SFIEC se centri en aconseguir que els programes més emblemàtics tinguin un nivell acceptable de qualitat oral.

De fet, em sembla un objectiu molt important que dins d'un mateix mitjà hi hagi pluralitat de models, des de la llengua emmidonada de la veu en off dels documentals o dels locutors d'informatius fins a la llengua estripada de *polonesos* o futbolistes passant per la llengua un xic rebregada dels programes de varietats. De la mateixa manera que un locutor d'informatius va fet un maniquí, la seva expressió també ha de ser de festa major. Contràriament, el presentador que duu una samarreta estampada seria incongruent que parlés com un conferenciant. I

aquesta pluralitat s'ha de propagar als parlants. Qualsevol parlant ha de tenir registres, vg el comercial que adés vol mostrar-se cultivat adés li convé mostrar-se proper... el ciutadà més anònim, el dia que casa un fill o una filla, en adreçar-se als comensals, intenta mostrar-se elegant en la parla, diferent de la dels dies de cada dia.

La llengua dels MCO hauria de ser plural, hauria de mostrar solucions diferents en contextos diferents, per tal de desdramatitzar la correcció lingüística. S'hi pot arribar amb un repartiment de feina molt bo de fer: la SFIEC regula i fa el seguiment de la llengua formal (la dels productes audiovisuals que més faciliten la correcció) i els FACTA s'encarreguen que la llengua menys formal sigui al màxim diferent de la formal i la reforci per oposició. Aquest repartiment permet integrar els tres eixos que hem apuntat, per tal com s'atribuiria el rol exemplificador als programes que vehiclessin l'estàndard formal i el dinamitzador a tota la resta. Pel que fa a la tensió/laxitud, si els programes que vehiculen l'estàndard formal són aquells que es poden editar abans de l'emissió o en què el locutor llegeix, el professional hi pot assumir solucions que li exigeixen un control conscient, com ara pronunciar "al·letisme", solucions que els serveis lingüístics poden facilitar amb indicacions sobre el guió.

Passem d'un model supradialectal flexible a diversos models amb un repartiment: la SFIEC fixa la variant més formal, pluridialectal però allunyada del col·loquial i marca la pauta per tal que hi pugui haver moltes variants informals ajustades a diferents productes audiovisuals i matisades pels diversos llibres d'estil de les emissores

El punt de partida per al formal seria la formulació del 1990 d'àmbit general, propi, formal, amb les correccions, ampliacions o supressions que ara semblin aconsellables, cosa que implica el requisit que els professionals que el vehiculin tinguin un bon coneixement de la normativa.

L'estàndard menys formal s'entendria que queda a criteri dels mitjans i les productores segons el tipus de producte, el públic pretès, criteris de versemblança o d'adequació a la situació comunicativa (ficció, espontaneïtat fingida...), a les habilitats o limitacions de l'actor, doblador o locutor o a la caracterització del personatge (en un sentit ampli: també valdria per als diferents rols en una tertúlia, diferents tipus d'entrevistadors...), però tot el que la PEOSFIEC90 presenta com a admissible o propi de l'informal, sigui d'àmbit general o restringit (amb les modificacions que ara s'introdueixin) serveix de mostra i suggeriment. La idea és que el grau d'informalitat i col·loquialitat queda a criteri de guionistes, assessors, etc i que la SFIEC no té altra exigència que la de l'homogeneïtat (que es presenta sota el requisit d'evitar la promiscuïtat); i si no s'hi accepta la fluctuació de solucions alternatives quan són totes vàlides (el cas d'un locutor que adés digui 'io', adés 'jo'), hi ha d'haver una frontera molt vermella quan el locutor vacil·la entre una forma vàlida i un barbarisme.

El més important d'aquest enfocament és consolidar la dicotomia formal-menys formal, reforçar l'autoritat de l'IEC sobre el formal, potenciar la creativitat i personalitat dels mitjans i creadors a través de l'informal i consolidar en l'audiència el valor significatiu de l'alternança formal-informal. En certa manera, també la premsa escrita practica una certa especialització semblant: neologismes, argot, manlleus... que s'inclouen amb criteri propi dels seus professionals o dels columnistes

La gràfica precedent proposa que el control de la qualitat oral és faci abans d'emissió allà on és possible i que hi hagi una avaluació posterior (potser encarregada al CAC) en la resta de productes. Avui, a més, amb les eines participatives 2.0 es poden canalitzar les queixes de l'audiència, que constitueix un exèrcit gens menyspreable. En el cas dels informatius, caldria avaluar la qualitat dels locutors amb més audiència i tornar a demanar allò que al Dr. Joan Martí li va costar una cacera de bruixes: que els locutors que no tenen una bona dicció siguin dedicats a altres feines.

Si la SFIEC assumeix que és bo que hi hagi pluralitat de models als MCO, que és bo que una certa polarització entre formal (força unitari, però pluridialectal) i menys formal (amb tota la proliferació de formes pròpies i admissible, fins i tot algunes de no recomanables quan el personatge d'un producte de ficció ho demani) potenciï un model acurat i que és bo que intenti fer valdre la seva autoritat sobre els productes més emblemàtics (noticiaris, produccions culturals...), la creació d'un Observatori de la Qualitat Oral que pogués centrar la seva atenció en aquests productes emblemàtics i pogués canalitzar el voluntariat 2.0 podria ser la via per unificar l'estàndard formal i fer-ne un seguiment extern als mitjans que els aportés criteris (com ara les diverses deficiències elocutives d'un professional). Des del Latel (IULA) es podrien aportar dues eines a un Observatori com aquest: el reSOLC-mitjansCat i el sistema de transcripció ALEF, que pot ajudar els FACTA a anticipar els problemes que un determinat locutor pot tenir per vehicular un cert text en la variant més formal.

La distància entre escrit i oral

Molt sovint els lingüistes hem de lluitar contra els molins de vent dels prejudicis sobre la llengua que arriben fins a l'extrem de preconitzar idees contradictòries. Així, per una banda se sol dir que **el castellà és un idioma fàcil perquè "s'escriu com es diu"**, cosa que és vàlida si l'apliquem a la variant artificiosa que parlem els catalans però no per al 90% dels seus parlants. Per una altra banda, **l'anglès és un idioma fàcil perquè "té una gramàtica molt senzilla"**, cosa que només és certa per qui no ha passat de la primera lliçó amb "John likes Mary" i no s'ha barallat, vg, amb els *phrasal verbs*. Les cacatues que propaguen aquests tòpics no s'aturen a pensar que aplicant-los encreuadament ens resulta que tant l'anglès com el castellà deixen de ser fàcils ni a valorar que la facilitat d'un idioma per a un hom concret és la mesura de la semblança entre la L₂ que vol aprendre i la seva L₁, o sigui que el rus no serà igual de difícil per a un parlant d'una altra llengua eslava que per a un d'una llengua anglogermànica i viceversa amb l'anglès.

El tòpic de la facilitat del castellà ha contaminat involuntàriament la nostra història i ha estigmatitzat allò que és normal a la majoria de les llengües: que hi hagi una distància entre la norma parlada i la norma escrita (o normes, en plural). Si la SFIEC adopta algun plantejament semblant al que hem presentat, que reforci una dualitat entre l'estàndard formal identificat amb els productes audiovisuals de llengua més elaborada i tutelada per l'IEC i un estàndard no tan formal, deixat al criteri dels FACTA, inevitablement s'estaria donant carta de naturalesa a una pluralitat de registres i a l'assumpció d'una distància entre l'oral i l'escrit com la que tenen la immensa majoria de llengües, en la mesura que l'estàndard formal s'acostarà més a la llengua escrita i el menys formal a la col·loquial.

Altres modificacions menors

El LATEL, en el marc dels projectes SOLC i reSOLC-mitjansCat, va haver de resoldre, en la transcripció dels seus materials, aspectes que no estan inclosos a la PEOSFIEC90 o que presenten alguna confusió. En la versió digital d'aquest document us els oferim [aquí](#) i en la versió paper apareixen com a annexos. Cadascun d'aquests documents és un dictamen sobre un aspecte a resoldre, seguint una estructura que està explicada a [La Veu de les Ones](#). Els exemples del corpus RETOC es poden escoltar introduint a <http://retoc.iula.upf.edu/CGIs/parla.cgi> el número de mostra seguit del del segment.

Un dels temes que modificaria més a fons és el de les geminacions, i de fet estic preparant una proposta sobre el tema que apareixerà a *Les geminacions a l'estàndard oral* (vegeu la nota 2). Serà un tractament global de les geminacions que inclourà també la essa geminada que a la PEOSFIEC90 està tractada incoherentment (es tracta només a l'apartat de contactes interior de mots, com ara *piscina*, i no surt al de fonètica sintàctica, però els exemples que surten són justament contactes en frontera de mot, com *tres senyores*). La proposta que hi faré diferirà en el detallisme i argumentarà la importància que el manteniment de tots les geminacions pot tenir per configurar un estàndard formal que es percebi com de qualitat.

Un altre tema que modificaria en l'articulat futur de la PEOF seria tractar per separat els casos que es refereixen a mots gramaticals, que segurament es veuen sotmesos a mecanismes subconscients més poderosos que la resta del vocabulari (i que sovint estan tractats en articles d'un o dos mots -com *jo* i *ja* o com *ho-*); el cas emblemàtic és *però*, que tot sol acumula més ocurrences de caiguda de vocal en el corpus RETOC que totes els lexemes com *veritat*, *berenar*, *safareig*, *interès*... El millor del cas és que quan s'analitzen, sovint la caiguda és aparent, el que ha succeït és que la vocal àtona anticipa la o oberta tònica [pɔ' rɔ]. Opino que per als professionals no lingüistes de la llengua oral és millor tractar el conjunt de casos que es donen en gramemes en un apartat especial, ponderant la seva dificultat.

També proposaria que es donés un tractament destacat, amb apartat propi, a la prosòdia i que s'assumís com a objectiu en el formal la plena vehiculació de l'accent binari tal com el proposa Coromies, apartat que per congruència, exigiria als professionals més rigor en els hiats en mots com *suïcidi* o *actualització*.

D'altres idees que he anat publicant en d'altres fòrums o articles i que només resumiré:

- la necessitat de despolititzar les denominacions territorials de les variants de l'estàndard agrupant el valencià del nord (betacista) amb les variants de l'Ebre, totes elles de l'antic bisbat de Tortosa, sota la denominació de català occidental central (vegeu de Yzaguirre i Maura, Lluís; Ester Pedrenño Puertas: *Onomastics, flexible standards and spoken-mass media* Actes del XXIV Congrés Internacional d'ICOS sobre Ciències Onomàstiques - original en català [Comunicacio_onomastica_article2.pdf](#)).
- la conveniència de descriure estils especials, com el citatiu proposat a la meua tesi doctoral (vegeu [tesi2.htm](#)), que serà útil amb les sigles, en documentals que continguin terminologia científica, especialment quan té síl·labes que no es conformen a l'estructura del català o per resoldre aquells casos en què cal una certa èmfasi (discrepo de considerar igualment *no recomanable* la pronúncia *sedmana* de *semana*). Això inclouria la pronúncia heterolectal que vaig proposar a "*L'AMARG i la pronúncia heterolectal de les variants morfològiques d'àmbit restringit*" (vegeu [amarg.pdf](#))

Conclusions

La proposta del 1990 necessita tant millores com actualitzacions i ha de respondre als canvis copernicans que han sofert els MCO. Però això no serviria de res si la SFIEC seguia sentint ploure cada vegada que un mitjà la desautoritza en el seu llibre d'estil o amb la seva praxi. Doncs, a més d'una posada al dia, proposo que la SFIEC concentri la seva atenció en un percentatge assumible dels continguts audiovisuals, de caràcter emblemàtic, i que s'oblidi de pautar tota la resta. Un cop definit un model compacte per als usos formals, hauria de concentrar la seva tutela de la llengua oral (en col·laboració amb el CAC i les universitats) en els programes que pertocaria que el vehiculessin. Un Observatori de la Llengua dels MCO a imatge i semblança de l'Observatori de Neologia podria fer viable i eficaç aquesta tutela.